

Forslag til restaurering af Tryggevælde Å ved Brinkholm

Af:

Vandplejeudvalget i Køge Sportsfiskerforening
-en del af Køge Bugt fiskepleje

Baggrund

En stor rigdom af dyr og planter i danske vandløb er primært betinget af to ting, rent vand og gode fysiske forhold som rask strøm og masser af sten og grus på bunden.

Med indførelsen af kloakering langt de fleste steder er vandkvaliteten i de fleste åer relativt god, men fordi hovedparten af Danmarks vandløb er blevet reguleret, ofte gravet dybere, er de fysiske forhold generelt dårlige. Der er især en udpræget mangel på sten og grus, som er vigtige som levesteder for insekter og smådyr, samt som gydehabitat for fisk som ørreden. I udrettede vandløb kan forholdene være yderligere forringet af en øget sandtransport, som følge af ustabile brinker langs i langs de mere kanaliserede åer. På den ca. 350 meter lange strækning af Tryggevælde Å ved Brinkholm (se bilag) er vandkvaliteten relativt god og strømmen mange steder fin, men på flere stræk mangler både grus i en størrelse så ørrederne kan gyde samt større sten som ynglen kan gemme sig bag. Manglen på groft substrat er vurderet ved en besigtigelse af strækningen i juni 2023. Ved den seneste undersøgelse af fiskebestanden, foretaget af DTU Aqua i 2014, blev strækningen ikke undersøgt, men på den nærmeste station opstrøms (station 8) blev fundet 0 ørred (DVFØ, dårlig tilstand) og på stationen nedstrøms (station 9) blev der fundet 25 ørred pr 100 m² ((DVFØ, ringe tilstand). Der er altså stærke indikationer på at der ikke er en stor bestand af ørred på strækningen.

For at forbedre leveforholdene for smådyr og fisk foreslår vi derfor at der udlægges grus, småsten og større sten på strækningen.

Formål

Formålet med projektet er at forbedre ørredbestanden på strækningen samt at forbedre levevilkårene for de øvrige dyr og planter i vandet og i det vandløbsnære miljø.

Foto: Strømmen er flere steder fin og vandet klart, men der mangler sten og grus på bunden

Fremgangsmåde

Restaureringen forgår ved udlægning af grus bestående af småsten i valnøddestørrelse samt enkelte større sten for at holde småstenene på plads. Denne blanding kaldes ofte gydegrus, da ørreder foretrækker netop denne størrelse sten til deres gydning. På steder hvor strømmen er frisk og dermed egnet til gydning, vil gruset blive udlagt i banker i et ca. 20 cm tykt lag.

Mellem strækningerne udlægges primært større sten (100-700 mm) og mindre træstammer fæstnes til bredden. De udlagte sten og træstammer giver skjulemuligheder for ørrederne der er klækket i det udlagte gydegrus.

Vi forventer ikke at restaureringen vi få nogen mærkbar indflydelse på vandstanden eller vandafledningsevnen i vandløbet. Det er os ikke bekendt om bundkoten er overholdt på strækningen.

Strækningen

Projektstrækninger går fra matrikel grænsen mod vest og nedstrøms til tilløbet af Storkebækken (se vedlagt kort). På strækningen af Tryggeælde Å er denne mellem 2.9 og 8.5 m bred. I området omkring de foreslåede gydebanke er åen mellem 20 og 40 cm dyb. De foreslåede grusstrøg er 20 m og lange og det foreslås at der suppleres med 10 m² grus ved den eksisterende gydebanke. På den resterende vandløbsbund foreslås at der lægges større sten ud, hvor disse mangler samt fæstnes 7-10 træstammer til brinken.

Af sten materiale udlægges i alt:

I alt udlægges:

Gydegrus (75% 16 – 32mm. 25% 32 – 64mm.)	62 m ³
Sten 10-40cm.	25 m ³
Kampesten 50-70 cm	12 stk
Træstammer (4-7 m)	7-10 stk

Finansiering

Køge Sportsfiskerforening søger indkøb og levering af grus via fiskeplejemidlerne.

Udførelse

Køge Sportsfiskerforening står for udlægningen sten og træstammer i samarbejde med naturgruppen fra Andelsgaard. Levering af stenmaterialer til kronekant og udlægning af gydegrus udføres af en entreprenør.

Venlig hilsen

Køge Sportsfiskerforening
En del af Køge Bugt Fiskepleje

Bilag

Kort over den foreslåede restaurering.